

Kemin kaupungin ja Meriva sr:n kumppanuus- ja ostopalvelusopimuksen option käyttö vuonna 2025

Kaupunginhallitus 11.11.2024 § 340
540/00.04.02/2024

Valmistelu

Työllisyyspäällikkö Riitta Hakala, puh. 040 674 8355

Kemin kaupungin ja Meriva-säätiön välillä on ollut voimassa työhönvalmennus- ja kuntoutuspalvelujen tuottamista koskevat ostopalvelusopimukset vuodesta 2003. Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt vuonna 2019 Kemin kaupungin ja Meriva sr:n välisen kumppanuus- ja ostopalvelusopimuksen vuosille 2019-2024 (21.10.2019 § 128). Sopimukseen sisältyy lauseke, että mikäli kaupunki järjestää työmarkkinoille kuntouttavat työhönvalmennus- ja kuntoutuspalvelut sopimuksen päättymisen jälkeenkin ostopalveluna, säätiöllä on ensisijainen neuvotteluoikeus ja optio niiden järjestämiseksi tämän sopimuksen edellyttämällä tavalla.

Kaupungin talouden tasapainottamisohjelman mukainen 500 000 euron säästö Merivan tuottamista työhönvalmennuksesta ja tukityöllistämisestä on toteutettu suunnitellusti vaiheittain vuosina 2023-2024 yhteensä 400 000 euroa ja loput 100 000 euroa vähennetään vuoden 2025 mahdollisesta optiosta.

Elinvoimalautakunta on käsitellyt voimassa olevan ostopalvelusopimuksen muutosta ja säästöjen kohdentumista 16.11.2022 (§ 94). Sopimuksesta poistettiin tuolloin kuntouttavan työtoiminnan palvelut, joiden järjestämisvastuu siirtyi vuoden 2023 alusta Lapin hyvinvointialueelle. Lisäksi toteutettiin vuodelle 2023 200 000 euron säästö tukityöllistämisestä.

Kaupungin ja Merivan uutta sopimusta on valmisteltu vuoden 2024 aikana samanaikaisesti kun kansallisesti on valmisteltu TE 2024 uudistusta ja useita työllisyydenhoitoon, työttömyysturvaan ja kotoutumiseen liittyviä lakiuudistuksia. Monet lakiuudistukset astuivat voimaan 1.9.2024, jolloin vasta on voitu arvioida niiden vaikutusta kunta- ja järjestötyöllistämiseen sekä kunnan hankkiimiin työllisyyspalveluihin. Tällä perusteella esitetään option käyttöä vuodelle 2025 ja esitetään, että vuonna 2025 kilpailutetaan kaupungin järjestämät työllistymistä tukevat ostopalvelut.

Vuoden 2025 kattavan sopimuksen valmistelussa on huomioitu TE-uudistus, työttömyysturvaan ja työllistämiseen liittyvät lakiuudistukset, talouden tasapainottamisohjelman säästötavoite sekä palvelujen vaikuttavuus työllistymiseen ja osaamisen kehittämiseen. Hankittavalla työllistämisen- ja valmennuspalvelulla tavoitellaan työvoiman osaamisen kehittämistä ja kohtaannon parantamista.

Kunnan vastuu työttömyysetuuksien rahoituksesta koskee jatkossa työmarkkinatuen lisäksi myös peruspäivärahaa sekä perusosan suuruista osuutta ansiopäivärahasta. Kunnan rahoitusvastuu määräytyy työnhakijan työttömyysetuuspäivien kertymän perusteella. Kannustavan rahoitusmallin mukaisesti jatkossa pelkkä työttömän aktivointi eli palveluihin ohjaaminen ei vaikuta kunnan rahoitusvastuuseen työttömyysturvasta. Kunnan vastuu työttömyysturvan rahoituksesta alkaa nykyistä aiemmin ja kasvaa portaittain. Ainoastaan työllistyminen poistaa kunnan maksuvastuun.

Myös työttömyysturvaan toteutettiin useita muutoksia vuonna 2024. Ansiosidonnainen työttömyysturva porrastettiin. Merkittävä muutos on myös, että palkkatukityö ei enää kerrytä ansiopäivärahan maksamisen edellytyksenä olevaa työssäoloehto ja ansiosidonnaiseen päivärahaan oikeutettu työssäoloehto on 12 kuukautta. Työssäoloehtokuukausi kertyy, kun kuukauden aikana maksetaan palkkaa vähintään 930 euroa. Muutos vaikuttaa erityisesti työuran alussa oleviin henkilöihin ja niihin, joiden työura on katkonainen ja pysyvää työsuhdetta on vaikea löytää.

Kuntien velvoitetyöllistäminen päättyi 1.9.2024 ja kuntien palkkatukityöllistäminen on mahdollista vain osatyökykyisille tai yli 60-vuotiaille. TE 2024 uudistuksen myötä palkkatuen myöntää ja maksaa työllisyysalue eli kunnat. Meri-Lapin työllisyysalueella on suositeltu, etteivät kunnat käyttäisi työllistämiseen palkkatukimäärärahoja vaan palkkaisivat työntekijät ilman palkkatukea, jolloin työllistetyllä kertyisi työssäoloehto.

Vuoden 2025 Merivan ostopalvelusopimukseen sisältyy osaamista vahvistavia ja työllistymistä tukevia valmennuspalveluita yhteensä 5 000 valmennuspäivää, nuorten työpajatoiminta sekä kierrätyskeskus. Valmennuspäiviin sisältyy työskentely opinnollistetuissa työpajoissa ja osaamisen kehittäminen osatutkintojen ja oppisopimuksen avulla. Työllistäminen tapahtuu ilman palkkatukea ja työllistämisyksiköt ovat yksilöllisiä asiakkaan tarpeen mukaan. Osatutkintojen suorittamisella työpajaympäristössä lisätään tai päivitetään osaamista ja taitoja, tuetaan opiskelutaitoja sekä madalletaan kynnystä jatko-opintoihin. Ostopalvelusopimuksen tavoitteiden toteutumista seurataan osatutkintojen suorittamisen ja työhönvalmennukseen osallistuvien määrällä sekä sijoittumisella työelämään tai jatko-opintoihin.

Työllisyyspalvelujen talousarvioon vuodelle 2025 sisältyy varaus Meriva sr:n ostopalvelusopimukseen. Neuvotellun sopimuksen kustannus on 575 544 euroa.

Kaupunki suorittaa säätiölle korvauksena vuonna 2025 yhteensä:
- osaamista vahvistavista ja työllistymistä tukevista valmennuspalveluista (5000 valmennuspäivää) 507 544 € + alv.
- nuorten työpajatoiminnan valtionavustuksen omavastuuosuuden 25 %, joka on maksimissaan 25 000 €/vuosi (alv 0 %)
- yhteisöpalveluna toteuttavasta kierrätystoiminnasta 43 000 € (alv 0 %).

Liitteenä palvelu- ja toimintasuunnitelma 2025 ja kumppanuus- ja ostopalvelusopimus 2025.

Esittelijä	Kaupunginjohtaja Matti Ruotsalainen
Päätösehdotus	Kaupunginhallitus hyväksyy kaupungin ja Meriva sr:n välisen kumppanuus- ja ostopalvelusopimuksen vuodelle 2025 ja saattaa sen valtuuston hyväksyttäväksi.
Päätös	Kaupunginhallitus päätti hyväksyä kaupungin ja Meriva sr:n välisen kumppanuus- ja ostopalvelusopimuksen vuodelle 2025 ja päätti saattaa sen valtuuston hyväksyttäväksi.